

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.35.317/2021/12.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás előadó bíró

Dr. Patyi András bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője: Márton & Társa Ügyvédi Iroda

(Cím3. ügyintéző: Dr. Nemes Dénes ügyvéd)

Az alperes: Magyar Államkincstár

Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Gecse Gábor Gusztáv kamarai jogtanácsos

A per tárgya: köznevelési feladatokra igénybe vett támogatás finanszírozási különbözetének megállapítása tárgyában hozott ÖNKFO/677-2/2020. számú közigazgatási határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelem benyújtó fél: felperes (15. sorszám alatt)

A jogerős ítélet: a Győri Törvényszék 8.K.701.837/2020/14. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria

- a Győri Törvényszék 8.K.701.837/2020/14. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A Magyar Államkincstár Győr-Moson-Sopron Megyei Igazgatósága, mint elsőfokú hatóság az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 54. § (1) bekezdése és a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról kiadott 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 229/2012. Korm. rendelet) 37/O. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján hatósági ellenőrzés keretében vizsgálta a felperes, mint fenntartó által 2018. szeptember 1. napjától 2018. december 31. napjáig, a támogatás felhasználására vonatkozóan 2018. január 1. napjától 2018. december 31. napjáig terjedő időszakra az általa fenntartott köznevelési intézményben (továbbiakban: intézmény) ellátott feladatokat, a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény (továbbiakban: 2018.évi Kvtv.) 7. mellékletének I.4., illetve II.1. pontja szerinti jogcímenek elszámolt támogatás igénybevételének jogszerűségét.

[2] Az elsőfokú hatóság az ellenőrzés megállapításai alapján 2020. július 6. napján kelt Győr-ÁHI/237-46/2020. számú elsőfokú és az azt kijavító GYŐR-ÁHI/237-47/2020. számú határozatában 20.127.833 forint finanszírozási különbözetet és 488.030 forint igénybevételi kamatfizetési kötelezettséget állapított meg, mert az intézményben a nemzetiségi oktatással kapcsolatos többlet tevékenységet nem folytattak, a felperes a költségvetési törvény által biztosított, általános iskolai oktatáshoz képest megállapítható többlettámogatásra nem jogosult.

[3] A felperes a döntéssel szemben fellebbezést terjesztett elő, amely során az alperes 2020. szeptember 24. napján kelt ÖNKFO/677-2/2020. számú határozatával és az azt módosító ÖNKFO/677-3/2020. számú határozatával az elsőfokú kijavító határozat

helybenhagyása mellett az elsőfokú határozatot úgy változtatta meg, hogy 19.977.667 forint finanszírozási különbözetet és 549.814 forint kamatfizetési kötelezettséget állapított.

[4] Megállapította, hogy mivel nem bizonyítható, hogy a felperes megfelelően részesítette az intézménybe járó gyermekeket nemzetiségi nevelésben, oktatásban a működési támogatás jogcímen figyelembe vehető tanuló létszám nulla fő. Kifejtette, hogy az intézmény 2018/2019. tanévtől a MOZA naplót használja, amely lehetőséget biztosít a bejegyzések utólagos (visszamenőleges) módosítására, ezért a bejegyzések nem tekinthetők hitelesnek, tehát arra sem alkalmasak, hogy a felperes álláspontját alátámasztják. Kifejtette, hogy az EMMI rendelet 5. § (3) bekezdése értelmében a teljes képzésnek németül kellett volna folynia az adott órán.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes az alperes döntésével szemben keresetet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen az alperes határozatának az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Másodlagosan a határozat megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes fenntartóként jogszerűen vette igénybe az állami támogatást az intézmény fenntartására és működtetésére.

[6] Álláspontja szerint az alperes megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 1. §-ában és a 2. §-ában foglalt alapelveket, mert figyelmen kívül hagyta a köznevelésről szóló 2011. évi CXC. (Köznev.tv.), a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.), és az Áht. rendelkezéseit.

[7] Hivatkozott arra, hogy az intézmény alapító okirata egyértelműen tartalmazza a nemzetiségi, köznevelési feladatokat, amelyet az alperes figyelmen kívül hagyott. Az intézmény az alapító okiratában foglalt német nemzetiségi közfeladat ellátására kapott működési engedélyt. Álláspontja szerint az alperes jogellenesen tekinti a nemzetiségi feladat ellátást többletfeladatnak, mert az intézmény nemzetiségi oktatással kapcsolatos jogszabályok által előírt többlet tevékenységet nem folytat, a német nemzetiségi köznevelés nem a többlet-, hanem a Njtv.-ben foglalt közfeladata. Ebből következően a tantárgyak egy részét németül kell oktatni, és a német nyelven kívül a német népismeret az alapvető tantárgy.

[8] Álláspontja szerint az alperes megsértette az Ákr. 62. §-ában tényállás tisztázási kötelezettségét is, mert azt nem tárta fel megfelelően, és a nyilvánvaló bizonyítékokat nem tette a tényállás részévé. Hivatkozott a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatala (továbbiakban: Kormányhivatal) által lefolytatott, a 2017/2018. oktatási év törvényességi ellenőrzés lezárásáról szóló GY-02B/HAT/1696-2/2018. határozatára, amelyben megállapították, hogy a felperes, mint fenntartó a vizsgált időszakban a jogszabályi előírásokat betartva működtette az intézményt, az ellenőrzés jogsértést nem tárt fel. Álláspontja szerint a törvényességi ellenőrzés megállapításai kötik az alperest, és nem jogosult azzal ellentétesen jogellenesnek minősíteni az intézmény működését.

[9] Hivatkozott arra, hogy a MOZA napló rendszerben a 2018/2019-es haladási napló beírások megegyeznek a 2019. június 15. napja után kinyomtatott és a hatóság által vizsgált haladási napló beírásaival. Előadta, hogy a vizsgálatot követően a kötelezően tartandó öt német nyelv és irodalom, valamint egy német honismeret tantárgy elnevezését „Deutsch” és „Volkskunde” elnevezésre módosították az iskolai dokumentációkban. Álláspontja szerint a több évre visszamenőlegesen is átvizsgált naplóbejegyzésekből megállapítható, hogy már korábban is német nyelven folyt a tantárgyak oktatása.

[10] Tantárgyanként és osztályonként tételesen leírta, hogy a vizsgált időszakban miként zajlott a német nemzetiségi oktatás. Állította, hogy német nyelv és irodalom oktatása német nyelven folyt, a tananyagokat is német nyelven írták be a naplóba. A német népismeret tantárgy oktatása német nyelven folyt abban a tekintetben, hogy német nemzetiségi táncok, népi gyerekjátékok és mondókák, német nyelvű tanítása is történt.

[11] Előadta, hogy a 2018/2019-es tanévben a „Volkskunde” tantárgyat három hónapos váltásban tanították, a néptánc is csak három hónapig volt jelen minden évfolyamon, és nem volt olyan évfolyam, ahol csak néptánc foglalkozás lett volna a „Volkskunde” tantárgy keretein belül.

[12] A kisebbségi nyelven történő oktatás tényét a 2020. május 21. napján kelt szülői munkaközösség minden tagja által aláírt tanúsítvánnyal támasztotta alá.

[13] Hivatkozott arra, hogy a pedagógus létszám az általános iskolai nemzetiségi nevelés, oktatásra vonatkozóan szabályos volt a vizsgált időszakban, és így működési támogatásra is jogosultak.

[14] Előadta, hogy a jogszabályok lehetővé teszik a tantárgyak tömbösített oktatását is, ezért az, hogy egy bizonyos időszakban csak néptánc került oktatásra, nem jogellenes. Álláspontja szerint, ha jogszabályellenesnek minősülne, hogy ötször annyi néptánc órát tartottak meg, a visszavont támogatás nagyságával ez sincs arányban.

[15] Előadta, hogy a haladási naplóból nem következik, hogy az intézményben egész félévben magyar nyelven folyt az oktatás, és az alperesnek kellene bizonyítania, hogy ismétlődő jelleggel, folyamatosan megvalósult a nem jogszerűnek minősülő oktatás.

[16] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta a másodfokú határozatban tett megállapításait. Hivatkozott arra, hogy a Kormányhivatal törvényességi és hatósági ellenőrzés körében hozott döntése nem köti az állami támogatások felhasználására irányuló hatósági ellenőrzése során.

[17] Kifejtette, hogy a teljes, nyomtatott formában rendelkezésre bocsátott tanügyi dokumentációt megtekintette és vizsgálata a helyszíni ellenőrzés során. Álláspontja szerint a felperes által rendelkezésre bocsátott két darab papíralapú naplóoldal elégségesnek bizonyult az ellenőrzés során feltárt típushiba igazolására. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI

rendelet (továbbiakban: 20/2012. EMMI rendelet) 101.§ (3) bekezdése szerint a naplót az iskolai nevelés-oktatás nyelvén kell vezetni.

[18] Előadta, hogy a helyszíni ellenőrzés során a felperes a tömbösítésre, mint oktatásszervezési elvre nem hivatkozott, ezért a hagyományos oktatásszervezési elvek szerint végezete az ellenőrzést.

A jogerős ítélet

[19] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[20] Az elsőfokú bíróság 2021. február 17. napján tárgyalást tartott az ügyben, majd tájékoztatta a feleket, hogy a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban: Veir. II.) 36.§ (1) bekezdése alapján a szigorított védekezés ideje alatt tárgyaláson kívül jár el. Ezt követően a Veir. II. 36.§ (6) bekezdése alapján figyelmeztette a feleket a tárgyalás berekesztésére. A felperes a felhívás ellenére a Veir. II. 43.§ (4) bekezdésében rögzített határidőn belül, azaz 2021. május 4. napjáig tárgyalás tartása iránti kérelmet nem terjesztett elő, azt csak 2021. május 12. napján, elkészen nyújtotta be. Állításával ellentétben 2021. május 12. napján érkezett beadványához részletes előkészítő iratot nem csatolt, a késedelem okát nem jelölte meg, ezért a tárgyalás tartását mellőzve, a tárgyalást berekesztette, és az ítéletet az Veir. II. 43.§ (4) és (7) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

[21] Az elsőfokú bíróság 2021. február 17. napján tartott tárgyaláson tájékoztatta a felperest arról, hogy őt terheli annak a bizonyítása, hogy a vizsgált időszakban a német népismeret tanítása 1-8. évfolyamon önálló tantárgyként, német nyelven folyt, és a német népismeret óra tartalma a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. számú melléklet E) rész 2. pontjában foglaltaknak, az ott rögzített fejlesztési feladatoknak, a tantárgy tantervének vázlatos felépítésének megfelelt. A tárgyaláson felhívta a felperest, hogy a tárgyalás napjától számított 30 napon belül csatolja be a 2018/2019-es tanévre, illetve az ellenőrzött időszakra (2018. szeptember 1. - 2018.december 31.) vonatkozóan rendelkezésre álló haladási naplót és tanügyi dokumentációt, amelyből megállapítható, hogy a népismereti tantárgy német nyelven került oktatásra és annak tartalma az EMMI rendeletben foglaltaknak megfelel. A felperes a megadott határidőn belül okirati bizonyítékot nem csatolt, nyilatkozatot nem tett. Az elsőfokú bíróság 2021. április 7. napján kelt végzésében további 15 napos határidőt biztosított nyilatkozatok, észrevételek előterjesztésére. A felperes azonban a megadott határidőn belül nyilatkozatot továbbra sem tett. Ezt követően az elsőfokú bíróság 2021. április 29. napján kelt végzésben figyelmeztette a feleket a tárgyalás berekesztésére, és 8 napos határidőt biztosított további nyilatkozattételre, továbbá tájékoztatta őket a tárgyalás tartása iránti kérelem jogszabályban rögzített határidejéről. A felperes a megadott határidőn belül nyilatkozatot nem tett.

[22] A felperes 2021. május 12. napján érkezett 11. sorszámú beadványában kérte tárgyalás tartását, és úgy nyilatkozott, hogy ugyanaznap részletes előkészítő iratot kíván előterjeszteni. Az elsőfokú bíróság 2021. május 12. napján a tárgyalást berekesztette, és

tájékoztatta a feleket, hogy az ítéletet tárgyaláson kívül hozza meg. A felperes előkészítő irata csak 2021. május 17. napján érkezett, 13. sorszámú beadvány mellékleteként terjesztette elő, amelyben egyúttal kérte a tárgyalás berekesztésére vonatkozó végzés hatályon kívül helyezését, és a tárgyalás ismételt megnyitását. A felperes jogi képviselője hivatkozott arra, hogy a Nemzeti Népegészségügyi Központ jogi képviselőjeként a védekezésben közvetlenül részt vett, ezért az okiratokat, nyilatkozatokat nem tudta határidőben előterjeszteni. Kérte a késedelmes bizonyítékok előterjesztésének engedélyezését.

[23] Az elsőfokú bíróság a felperesi jogi képviselő által a bizonyítékok előterjesztése körében előadott kimentési okot azért nem fogadta el, mert a bizonyítékok előterjesztésére nyitva álló határidő 2021. március 19. napján lejárt, ezért a késedelmesen előterjesztett okiratokat kirekesztette a bizonyítékok köréből, azokat érdemben nem vizsgálta.

[24] Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az Njtv. 22. § (2) bekezdése szerint a nemzetiségi köznevelés költsége többletköltségnek minősül az általános köznevelési feladatok ellátásán felül. Az Njtv. 2. §-a szerint nem elegendő, hogy az alapító okirat tartalmazza a nemzetiségi feladatok ellátását, azokat ténylegesen el is kell látni. Erre figyelemmel nem fogadta el a felperes hivatkozását, hogy az alapító okirat tartalmazza a nemzetiségi köznevelési feladatok ellátását, mert a Njtv. 2. §-a alapján a feltételek közül ez csak az egyik, továbbá az Njtv. 22.§ (2) bekezdéséből következik, hogy nem minősül jogellenesnek, hogy az alperes a nemzetiségi feladatellátást többletfeladatnak tekint, ezért az alperes alappal vizsgálta a nemzetiségi oktatási-nevelési feladatok tényleges megvalósítását.

[25] Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az 17/2013. EMMI rendelet alapján a népismereti tantárgyat az oktatási formától függetlenül német nyelven kell lefolytatni.

[26] A naplóbejegyzésekkel összefüggésben az elsőfokú bíróság az alperes álláspontját osztotta. A felperes 2018/2019. tanévtől a MOZA naplót használta, amellyel kapcsolatban elismerte, hogy a bejegyzéseket utólag módosították, ezért a módosított bejegyzések nem alkalmasak arra, hogy felperes álláspontját hitelt érdemlően alátámasszák.

[27] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes által a pedagógiai programból idézett szövegrészek önmagunkban nem alkalmasak annak alátámasztására, hogy a népismeret keretében nemzetiségi céllal folytatott oktatás német nyelven történt. A megelőző eljárás és a közigazgatási per során tett felperesi nyilatkozatokból, miszerint a német népismeret tárgy oktatása abban a tekintetben folyt német nyelven, hogy a német nemzetiségi táncok, a népi gyermekjátékok és mondókák német nyelvű tanítása is történt, továbbá a népismeret tárgyat tanító tanárok műveltségi területéből arra következtetett, hogy a tanóra csak részben zajlott német nyelven. Ez azt támasztja alá, hogy a nemzetiségi népismeret egészének tanítása nem a 17/2013. EMMI rendelet 5. § (3) bekezdésének megfelelően folyt.

[28] Az 20/2012. EMMI rendelet 101. § (3) bekezdésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az előírja, hogy naplót az iskolai nevelés-oktatás nyelvén (németül) kell vezetni, azonban a naplóban magyar nyelvű bejegyzéseket is rögzítettek, ebből pedig arra következtetett, hogy az adott óra keretében magyar nyelven folyt az oktatás.

[29] A felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a népismeret tantárgy oktatása német nyelven folyt, azonban a bizonyítékok előterjesztésének elmulasztása miatt nem tudta cáfolni, hogy a mintadokumentáció alapján tett megállapítás jogszerűtlen.

[30] Az elsőfokú bíróság a kisebbségi nyelven történő oktatás igazolására nem fogadta el a szülői munkaközösség tagjai által aláírt tanúsítványt, mert az egyszerű okirati bizonyítékként figyelembe véve nem alkalmas a német nyelven történő oktatás tényének alátámasztására, továbbá az ellentmond a rendelkezésre álló dokumentumnak és a felperes nyilatkozatának is. A népismeret tantárgy tartalma körében rámutatott, hogy a 17/2013. EMMI rendelet 4. melléklete részletesen felsorolja a népismeret tantárgy témaköreit, fejlesztési feladatait, amely nem kizárólag a német néptánc oktatását foglalja magába

[31] A rendelkezésre álló dokumentumok és a felperesi nyilatkozat alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem teljes mértékben felelt meg a 17/2013. EMMI rendeletben foglalt, a népismeretre vonatkozó tartalmi követelményeknek.

[32] Az elsőfokú bíróság a Kormányhivatal törvényességi ellenőrzésével kapcsolatban kifejtette, hogy az és alperes eltérő szempontokat érvényesít, és a két szerv eltérő időszakot vizsgált, azért nem találta helytállónak a felperes hivatkozását, miszerint a Kormányhivatal törvényességi ellenőrzési megállapításai kötik a Magyar Államkincstárt.

[33] Mivel a felperes nem a jogszabályok szerint előírt módon folytatta a nemzetiségi oktatással kapcsolatos többletvegyenységet, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az általános iskolai oktatáshoz képest megállapítható többlettámogatásra nem jogosult, amely körülmény befolyásolja a működési támogatást is, amelynek alapja a 2018. évi Kvtv. 40. § (1) bekezdése, valamint a 2018. évi Kvtv. 7. melléklet 2. pontja.

[34] Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy az alperes határozata a kereseti kérelem korlátai között nem volt jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelem

[35] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását, harmadlagosan pedig a jogerős ítélet kereseti kérelmének helyt adó megváltoztatását kérte.

[36] Álláspontja szerint a jogerős ítélet eljárásjogi és anyagi jogi szempontból az ügy érdemére kiható módon jogsértő, mert az kizárólag az alperes határozatában írt érveket és annak alátámasztására becsatolt iratokat vette figyelembe, és figyelmen kívül hagyta a Kormányhivatal vizsgálatáról készült közokiratba foglalt határozatot és a szülők nyilatkozatát arról, hogy az intézményben a német nemzetiségi oktatás német nyelven folyt.

[37] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás nem volt jogszerű, mert a veszélyhelyzet szabályaira figyelemmel köteles lett volna biztosítani, hogy a felperes az írásbeli indítványának megfelelően tartson tárgyalást, és a kimentési okot is köteles lett volna figyelembe venni.

[38] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság azzal is megsértette a bizonyítási eljárás szabályait, hogy különbséget tett a szülők írásbeli nyilatkozata és a Magyar Államkincstár által benyújtott okirati bizonyítékok között. Súlyos jogsértésnek tartotta, hogy a jogerős ítélet a perben általa benyújtott okiratokat mellőzte, annak ellenére, hogy azok bizonyították, hogy a német nyelvű nemzetiségi oktatás megvalósult.

[39] Hivatkozott arra, hogy a vizsgált időszakban az intézményben tanított alsós gyerekeknek egy komplex német nyelvű koreográfia készült, amely november elején bemutatásra került.

[40] Fenntartotta az intézmény igazgatójának 2020. március 16-án kelt nyilatkozatát, amely szerint a Volkskunde tantárgyakat német nyelven tartották meg. Csatolta a 2020. május 21. napján kelt Tanúsítványt, melyben az intézmény Szülői Szervezetének tagjai megerősítették, hogy gyermekük számára a „Deutsch” és a „Volkskunde” tantárgyak oktatása német nyelven folyt.

[41] A tananyagot a Deutsche Kinderlieder (egyéb fél, 1993) és a Deutsche Volkslieder (egyéb fél1, egyéb fél2), valamint a korábbi egyéb művészetiskolákban és nemzetiségi tánc szakkörökön szerzett tapasztalatokat felhasználva, Fertőrákos hagyományaira figyelemmel készítették.

[42] A naplók szerkesztésével kapcsolatban fenntartotta korábbi nyilatkozatait. A 2018/2019-es tanév teljes haladási naplóját csatolta, amelyben a látható bejegyzések megegyeznek az alperes által, személyesen átvizsgált, kinyomtatott, a korábbi intézményvezető által hitelesített naplókkal. Csatolta továbbá a 2020. július 20. napján kelt, a megelőző eljárás iratai között megtalálható nyilatkozatát, és megjegyezte, hogy 2020. június 6. napján kelt fenntartói nyilatkozatról nem tud.

[43] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélt hatályában fenntartását kérte. Fenntartotta megelőző eljárásban tett álláspontját:

[44] Az órák tartalmát rögzítő naplókban a tárgyhoz magyar nyelven írt bejegyzések tartoztak, ezért az alperes – a 20/2012. EMMI rendelet 101. § (3) bekezdés szerint – azt állapította meg, hogy a magyar nyelvű bejegyzések esetében az oktatás nyelve magyar volt. Mivel a felperes nyilatkozata ellentmond a naplók tartalmának az alperes az Ákr. 64. § (1) bekezdése alapján az osztálynaplót megalapozó dokumentumnak a felperes nyilatkozatával szemben, tekintettel arra, hogy a nyilatkozat nem hiányzó dokumentumot pótol.

[45] A szülői nyilatkozatok a hatósági ellenőrzés megállapításainak ismeretében keletkeztek, annak cáfolatára, olyan tartalommal, amely ellentmondásos a tanügyi dokumentációval, ezért az alperes ebben az esetben is a nyilatkozattal szemben az elsődleges bizonyítéknak a tanügyi dokumentációt tekintette.

[46] A felperes által III. számú mellékletként becsatolt „haladási statisztika” megnevezésű dokumentummal kapcsolatban előadta, hogy a felperes az eljárás során – az általa is elismert módon – módosított adattartalmú naplóbejegyzésekkel kívánta alátámasztani, hogy a tantárgy oktatása német nyelven folyt. A felperes által az eljárás során az elektronikus naplóról készített képernyőkép, valamint ugyanazon osztály azonos időszakára vonatkozóan haladási statisztika adataiból látható, hogy a bejegyzések eltérőek, a felperes tehát a hatósági eljárás során azokat megváltoztatta, kifejezetten a hatóság megtévesztésének céljából. Hatósági döntésének megállapításait arra alapozta, hogy a tanügyi dokumentáció értelmében a nemzetiségi oktatásra vonatkozóan nem teljesültek a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet előírásai, hiszen a német népismeret órát nem kizárólag a nemzetiség nyelvén oktatták, és annak tartalma is jelentős mértékben eltért a kerettantervi előírásoktól az által, hogy többségében néptánc oktatására fordították az órákat.

[47] Az alperes álláspontja szerint megállapításait a felperes felülvizsgálati kérelméhez mellékelte dokumentumok megerősítik, hiszen a haladási statisztika továbbra is jelentős mennyiségű magyar bejegyzést tartalmaz – melyet a 20/2012. EMMI rendelet korábban is hivatkozott rendelkezése alapján úgy kell értelmezni, hogy az adott óra oktatási nyelve a magyar volt – továbbá jól látható, hogy a tanórák jelentős részében – a felperes által is elismert módon – néptánc oktatása zajlott, melyre a kerettanterv ilyen mennyiségben nem biztosít lehetőséget.

[48] Az alperes álláspontja szerint a bíróság nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket, kellő mértékben tájékoztatta felperest és megfelelő határidőt biztosított számára a bizonyítási indítványban foglaltak teljesítésére. Hivatkozott arra, hogy a felperes, az általa előterjesztett bizonyítási indítványban vállalta, hogy mely tényeket bizonyít, azonban ezeket nem teljesítette.

[49] A felperes az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére észrevételt tett, amelyben érdemben vitatta az abban előadottakat. Ennek során felülvizsgálati kérelmén túlmutató, a közigazgatási perben eddig fel nem hívott érveket fogalmazott meg. Így hivatkozott arra, hogy az intézmény nevelés-oktatási nyelve a magyar, ezért a naplóban magyarul tett bejegyzések megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, abból nem következik, hogy az oktatás nyelve is magyar volt. A szülői nyilatkozat álláspontja szerint alkalmas az Ákr. 64. § (1) bekezdése szerint a bizonyíték pótlására, hivatkozott az elsőfokú hatóság munkatársának az intézmény vezetőjének küldött elektronikus levelére. A haladási statisztikával összefüggésben pedig arra hivatkozott, hogy azok a tanév végén kinyomtatásra kerülnek, utólagos módosításuk érvénytelen. Az ellenőröknek megküldött képernyőkép az informatikai rendszerben nem található meg, azonban a kinyomtatott és átadott dokumentáció megegyezik a vonatkozó tanév bejegyzéseivel.

A Kúria döntése és jogi indokai

[50] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

[51] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálja el.

[52] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[53] A Kúria az elsőfokú bíróság döntésével egyetért, az első fokon eljáró bíróság határozatát jogszabálysértés nélkül hozta meg. A Kúria az ítéleti indokolásában foglaltakat megfelelőnek ítéli, azokat az alábbiakkal egészíti ki.

[54] A Kúria előre bocsátja, hogy amint a közigazgatási per nem a hatósági eljárás folytatása, úgy a felülvizsgálati eljárás rendeltetése és célja sem a hatósági eljárás megismétlése, de nem is másodfokú bírósági eljárás lefolytatása. Ennek megfelelően, ha a fél felülvizsgálati kérelmében ahelyett, hogy azt támasztaná elő, hogy a jogerős bírósági döntés miért jogszabálysértő, vagy az mennyiben tér el a Kúria közzétett határozatától, a hatósági eljárásban tett nyilatkozatait, vagy éppen keresetlevelében és a közigazgatási perben korábban előadottakat ismétli meg, nem vezethet eredményre. Ebből az következik, hogy ha a felülvizsgálati kérelemben több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyinek meg kell felelnie a Kp. 115. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek. Ez azt jelenti, hogy valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára vonatkozó hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie, hogy az álláspontja szerint mely jogszabályhelyet sértette meg, és elő kell adnia a jogszabálysértést és hivatkozásának indokait is.

[55] A felülvizsgálati kérelem és a felperes felülvizsgálati ellenkérelemre előterjesztett nyilatkozata a fenti követelményeknek csak korlátozottan felelt meg, mert azokban túlnyomó részt korábban megtett előadásait, kisebb részben új – de nem a jogerős bírósági döntés jogszabálysértő jellegével összefüggő – előadásokat tettek.

[56] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemnek kizárólag azon részeit bírálhatja el, amelyek az elsőfokú bíróság határozatának jogszabálysértő jellegét állították, és ezen állítást meg is okolták. Ezek a tényállás közigazgatási perbeli tisztázásával, a bizonyítással és – előbbiekkal összefüggésben – a tárgyalás berekesztésével kapcsolatos előadások.

[57] A fentiekre figyelemmel a Kúria előbb azt vizsgálta meg, hogy az elsőfokú bíróság megfelelően osztotta-e ki a bizonyítási terhet, majd azt vizsgálta, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének mennyiben tett eleget, végül az is értékelte, hogy a tárgyalás berekesztése és az azt követően előterjesztett bizonyítékok és nyilatkozatok kizárására

jogszerűen került-e sor. A felülvizsgálati kérelemnek és a felülvizsgálati ellenkérelemnek azon részeit azonban, amelyek bizonyítás felvételére, a korábbi bizonyítás megismétlésére vagy éppen új bizonyíték előterjesztésére irányultak a Kúria nem vehette figyelembe.

[58] Az elsőfokú bíróság a 2021. február 17. napján tartott tárgyaláson 8.K.701.837/2020/6-I. sorszámú végzésében arról tájékoztatta a felperest, hogy őt terheli annak a bizonyítása, hogy a vizsgált időszakban a német népismeret tanítása 1-8. évfolyamon önálló tantárgyként, német nyelven folyt, és a német népismeret óra tartalma megfelel a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. számú melléklet E) rész 2.pontjában foglaltaknak, az ott rögzített fejlesztési feladatoknak, a tantárgy tantervének vázlatos felépítésének. A tájékoztatás kiterjedt arra is, hogy a megjelölt feltételeknek együttesen kell fennállniuk, konjunktív feltételek, továbbá a bizonyítás sikertelensége a felperes terhére esik, és bizonyítási indítvány hiányában a perben a rendelkezésre álló adatok alapján határoz, a bizonyítatlanságot a felperes terhére értékeli. A felperes korábbi, szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát nem tartotta fenn, és kérelmére az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok előterjesztésére 30 napos határidőt biztosított. A felperes jogi képviselője jelen volt a végzés kihirdetésekor, azonban bizonyítékait az előírt határidőben – 2021. március 19. napjáig – nem terjesztette elő.

[59] Az elsőfokú bíróság 2021. április 7. napján kelt 8. számú végzésében tájékoztatta a feleket, hogy a felperes részéről a tárgyaláson tett felhívására, okirati bizonyíték, nyilatkozat nem érkezett, ezért további 15 napos határidőt biztosított nyilatkozatok, észrevételek előterjesztésére, azonban a felperes a megadott határidőn belül továbbra sem tett nyilatkozatot. Az elsőfokú bíróság 2021. április 29. napján kelt 10. sorszámú végzésben figyelmeztette a feleket a tárgyalás berekesztésére, és 8 napos határidőt biztosított további nyilatkozattételre, továbbá tájékoztatta a tárgyalás tartása iránti kérelem jogszabályban rögzített határidejéről. A felperes azonban a megadott határidőn belül nyilatkozatot továbbra sem terjesztett elő.

[60] A felperes mindezeket követően 2021. május 12. napján előterjesztett előkészítő iratában – anélkül, hogy mulasztását kimentette volna – kérte tárgyalás tartását és bejelentette, hogy még ugyanaznap részletes előkészítő iratot kíván benyújtani. Részletes előkészítő iratát azonban csak a tárgyalás berekesztését követően 2021. május 17. napján terjesztette elő. Ebben arra hivatkozott, hogy az iskola igazgatója az első tárgyalást követően azonnal megküldte a jogi képviselőnek a bizonyítékként szolgáló okiratokat, azonban a jogi képviselő a vészhelyzet ideje alatt a Nemzeti Népegészségügyi Központ jogi képviselőjeként a védekezésben közvetlenül részt vett, ezért azokat nem tudta határidőben előterjeszteni.

[61] A Kúria korábban több – ebben az eljárásban is irányadó – határozatában kifejtette, hogy a Pp. 151. § (2) bekezdése szerint a határidő elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a fél mulasztása vétlenségét valószínűvé teszik. Az igazolási kérelem kötelező tartalmi eleme, hogy a fél előadja a mulasztásra vezető okokat és valószínűsítse a saját mulasztása vétlenségét. Ebből az következik, hogy az eredményes igazolási kérelemnek nemcsak az a feltétele, hogy a kérelmező előadja, hogy mi vezetett a mulasztására, azt alá is kell támasztania és valószínűsítania kell mulasztása vétlenségét [Kfv.V.37.252/2020., Kfv.VII.37.194/2020., Kfv.VI.39.555/2020., Kfv.VI.40.261/2020.].

[62] A Pp. 153. § (3) bekezdése szerint azt, hogy a kérelem előfeltételei fennállnak-e, méltányosan kell elbírálni, azonban a méltányos elbírálni kötelezettség, nem érvényesül (érvényesülhet) automatikusan. A méltányosság csak akkor gyakorolható, ha a fél az igazolási kérelmében előadja annak előfeltételeit is, a mulasztása alapjául szolgáló okot, az azt alátámasztó körülményt és valószínűsíti mulasztása vétlenségét. Az igazolási kérelem méltányos elbírálni nem teszi lehetővé a felhozott körülmények objektív vizsgálatának figyelmen kívül hagyását, továbbá a mulasztás kimentésének előfeltétele, hogy a fél valószínűsítse: a határidő elmulasztása önhibáján kívül történt, a mulasztásban vétkes. Az elsőfokú bíróság ítéletében okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által hivatkozott körülmény nem támasztja alá az önhiba hiányát. Az állandósult bírói gyakorlat szerint a fél előadása bizonyíték csatolása nélkül még a méltányos elbírálni mellett sem teszi az igazolási kérelmet megalapozottá. Minden igazolás, egyéb bizonyíték alkalmas lehet a vétlenség valószínűsítésére, amelyből akár közvetlenül, akár közvetetten a hivatkozott tények valóságára következtetni lehet. Ilyet azonban a felperes az előkészítő iratában előterjesztett igazolási kérelmében nem jelölt meg. [Kpkf. VII. 40.426/2021/2]

[63] Mindezek alapján a Kúria egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a felperes által mintegy kéthónapos, a fentiek szerint ki nem mentett késedelemmel előterjesztett bizonyítékokat a per anyagából kizárta.

[64] A Kúria megjegyzi, hogy a Kp. 2. § (3) bekezdése szerint a bíróság a perkoncentráció és az eljárási igazságosság érvényesülése érdekében az e törvényben meghatározott módon és eszközökkel hozzájárul ahhoz, hogy a felek és más perbeli személyek eljárási jogait gyakorolhassák és kötelezettségeiket teljesíthessék. Az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felperes erre irányuló kérelme hiányában is póthatáridőt biztosított a bizonyítékok és nyilatkozatok előterjesztésére, majd a tárgyalás berekesztését megelőzően ismételten felhívta a feleket nyilatkozataik megtételére minden törvényes eszközzel hozzájárult ahhoz, hogy a felperes jogait gyakorolhassa és kötelezettségét teljesíthesse. A felperes 2021. május 12. napján előterjesztett rövid előkészítő iratában nem jelölt meg olyan körülményt, amely alapján az elsőfokú bíróságnak a legcsekélyebb kételye kialakulhatott volna abban, hogy az ügy határozathozatalra megérett.

[65] A tárgyalás berekesztését követően előterjesztett – a fentiek szerint elkészt – beadvány alapján ugyancsak nem volt indokolt a tárgyalás újbóli megnyitása.

[66] Nem mellőzhető azonban annak megjegyzése sem, hogy a Kp. 3. § (1) bekezdése alapelveként rögzíti azt, hogy a felek kötelesek jóhiszeműen eljárni, és az eljárás koncentrált befejezése érdekében a bírósággal együttműködni. Az a körülmény, hogy a felperes a bizonyítékok és nyilatkozatok előterjesztésére nyitva álló ismert és részben maga által is vállalt határidőket nem tartotta be, azokat elmulasztotta, legalábbis alapos kétséget ébreszt abban, hogy eleget tett-e együttműködési kötelezettségének.

[67] A felperes által szolgáltatott bizonyítékok közül indokolt külön kitérni a szülői nyilatkozat és a Kormányhivatal határozatának, mint közokiratnak a bizonyítékként való felhasználására.

[68] Az elsőfokú bíróság ítéltében mindkét bizonyítékot értékelte, azokat a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összevetette, és abból helytálló következtetésre jutott.

[69] Nem volt helytálló a felperes szülői nyilatkozattal kapcsolatos, fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében megfogalmazott érvelése, amely szerint azzal a felperes az Ákr. 64. § (1) bekezdése szerint bizonyítékot pótol. Az Ákr. hivatkozott rendelkezése szerint, ha jogszabály nem zárja ki, az ügyfél a nyilatkozatával pótolhatja a hiányzó bizonyítékot, ha annak beszerzése nem lehetséges. A szülői nyilatkozat e feltételeknek azért nem felel meg, mert egyfelől nem az ügyfél nyilatkozata, másfelől pedig célja nem hiányzó bizonyítékot pótlása, hanem a hatósági eljárásban beszerzett más bizonyítékok megdöntése. Helyesen jutott erre a következtetésre az elsőfokú bíróság, amikor a szülői nyilatkozatot okiratként vette figyelembe. A Kp. 78. § (2) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékeli. A Kúria szerint e kötelezettségének az elsőfokú bíróság eleget tett, és az összevetést és értékelést követően megalapozott következtetésre jutott. A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megalapozatlanságát, ekként jogszabálysértő jellegét e körben nem tudta alátámasztani.

[70] A Kormányhivatal határozatával kapcsolatban a felperesnek azt kellett volna alátámasztania, hogy annak vizsgálati tárgya és vizsgálati időszaka megegyezik az elsőfokú hatóság, illetve az alperes határozatában foglaltakkal. Ennek keretében annak lett volna jelentősége, ha a Kormányhivatal határozatából kitűnik, hogy a felperes által fenntartott intézményben a perbeli határozattal érintett foglalkozásokat nemzetiségi nyelven tartották meg, továbbá, ha azok adminisztrációjával kapcsolatban is olyan megállapításokat tartalmazott volna, amelyek alkalmasak az alperes határozatában megállapított tényállás vitatására.

[71] A Kúria e körben utal arra is, hogy a Kp. 78. § (5) bekezdése ugyan szűk körben, meghatározott feltételek fennállta esetén lehetővé teszi a bíróság számára, hogy hivatalból bizonyítást rendeljen el, azonban a jelen perben ezek nem álltak fenn. A Kp. 79. § (1) bekezdése szerint, ha a megelőző eljárás hivatalból indult, és a fél az abban megállapított tényállás megalapozatlanságát, hiányosságát vagy iratellenességét valószínűsíti, a bíróság a közigazgatási szervet a tényállás valóságának bizonyítására kötelezi. Mivel azonban a felperes nem terjesztette elő bizonyítékait, nem tett eleget peranyag-szolgáltatási kötelezettségének, a hatósági eljárásban megállapított tényállás megalapozottságát ugyan vitatta, azonban ezt nem támasztotta alá, azt nem valószínűsítette, ezért a bizonyítási teher – szemben a felperes felülvizsgálati ellenkérelemre tett észrevételének erre vonatkozó utalásával – nem fordulhatott meg.

[72] A Kúria megjegyzi, hogy a felperes a felülvizsgálati ellenkérelemre tett észrevételeiben olyan releváns, azonban korábban előadni elmulasztott lényeges bizonyítékot terjesztett elő és olyan érveket is megfogalmazott, amelyek a megelőző eljárásban, de még az elsőfokú bíróság előtt is felhívhatóak, sőt jelentős súllyal latba esők, s mint ilyenek a bizonyítási teher megfordítására is alkalmasak lehettek volna. Azokat azonban a Kúria a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó szabályok miatt nem vehetett figyelembe.

[73] A Kp. 117. § (3) bekezdése kizárja, hogy a felülvizsgálati kérelemben új jogalapra és olyan új tényre, körülményre hivatkozzanak, amely nem volt az elsőfokú eljárás tárgya. Az ügy érdemére kiható jogszabálysértés a bíróság eljárásában nem történt. A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadta, a Kúria eljárásában azonban csak akkor lehet helye felülmérlegelésnek, ha az indokolás ellentmondó vagy okszerűtlen. Ilyen pedig jelen esetben nem állapítható meg.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[74] *A Kp. 3. § (1) bekezdése alapelveként rögzíti, hogy a felek kötelesek jóhiszeműen eljárni, és az eljárás koncentrált befejezése érdekében a bírósággal együttműködni. Nem tesz eleget a fél együttműködési kötelezettségének, ha a bíróság által megadott, majd meghosszabbított határidőn belül nem adja elő bizonyítékait, s a késedelem tekintetében vétlenségét nem valószínűsíti. Az ily módon késve előadott bizonyítékok a bizonyítási terhet nem fordítják meg.*

Záró rész

[75] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján a felperes kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[76] Az alperes perköltség igényt nem támasztott, így a Kúrának ebben döntenie nem kellett.

[77] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján fennálló teljes személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli.

[78] A Kúria ítéletével szemben a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. február 8.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás s.k.
Dr. Patyi András s.k.
előadó bíró
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő